Ч. 286 (10.963). Львів, субота 25. грудня 1926. Оплачено готівкою. Рік XLIV.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДЕННО ПЕРЕДПОЛУДНЕМ

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов. Конто почт. щадн. 143.322. Адреса для телеграм: „Діло", Львів. Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем. Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: Місячно: в краю 4·50 зол. За границею: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 3 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 15 лей, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

В справі оголошень звертатися до адміністрації.

ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

З польських справ.

Чутки про зміни в раді міністрів. — Реконструкція уряду. — Підвишка цін цукру.

Варшава, 23. грудня 1926.

З кол близьких до уряду повідомляють, що зараз по святах послідують персональні зміни в раді міністрів. Говорять про уступлення Мейштовича, Незабитовського і Квятковського.

Кружляють теж чутки про реконструкцію уряду. Ген. Сосновський зараз після видужання обняв би важне становище в уряді.

Комісія для заопініювання господарських справ при президії ради міністрів ухвалила предложити урядові, щоби згодився на підвишку цін цукру від 10 до 15 проц.

Два литовські полки проти нового уряду.

Варшава, 23. грудня 1926.

З Ковна повідомляють, будьто би перший полк полевої артилерії і 5. полк піхоти окопалися в т. зв. пруськім форті і не хочуть признати нового уряду.

З Данцігу повідомляють, що литовські професійні союзи зараз по святах оголосять ґенеральний страйк.

З Данцігу повідомляють, що Сметона візвав до себе представників німецької і польської меншости, щоби порозумітися з ним в справі евентуальної піддержки уряду.

На польській прикордонній смузі розійшлася чутка, начеб два литовські полки, під впливом комуністичних агітаторів, вибрали нових командантів і вирушили в східному напрямку, щоби передістатися до СРСР. Потвердження тої вістки досі нема. Всякі чутки, начеб на польсько-литовськім кордоні прийшло до сутички польських відділів з литовськими, є неправдиві.

Нема перевороту в Латвії.

Берлін, 23. грудня 1926.

Латвійське посольство в Берліні заперечує чутки про приготування перевороту в Латвії.

Кріза югославянського уряду.

Білгород, 23. грудня 1926.

Давидович зрікся місії утворення нового уряду. Король знову доручив Узуновичеві місію утворення уряду.

Штреземан не їде до Італії.

Берлін, 23. грудня 1926.

З огляду на політичне положення Штреземан рішився не виїздити за кордон, що йому радили лікарі. Факт цей викликає сензацію, бо Штреземан підчас своєї подорожі мав задержатися в Італії, щоби там разом із Мусолінім підписати пакт приязни й італійсько-німецького арбітражу.

„Берлінер Цайтунг ам Міттаг" повідомляє, що Штреземан поїде по святах на коротку відпустку до одної з лічничих місцевостей у Швайцарії.

За помилування засуджених Німців.

Париж, 23. грудня 1926.

„Квотідієн" повідомляє, що уряд поробить заходи задля помилування Німців, засуджених воєнним судом у Ляндаві.

Деґрадація ґен. Ґайди.

Прага, 23. грудня 1926.

Проти спенсіонованого в літі ц. р. бувш. шефа чехословацького ґенерального штабу ген. Гайди почалось дисциплінарне поступовання, ведене дисциплінарною комісією міністерства народньої оборони. На основі оголошеного вчора присуду тої комісії ген. Гайду позбавиться його степеня в армії, а емеритуру його зредукується на 25%. Гайда має ще право апеляції. Мотивів іще не оголошено, але загально відомо, що часть громадської думки обвинувачувала ген. Гайду, що вдержує компромітуючі взаємини з більшовиками. Підозрівали також ген. Гайду, що має звязки з фашистівським рухом, який зміряє до державного перевороту.

Панґалос перед державним трибуналом.

Білгород, 23. грудня 1926.

З Атен повідомляють, що грецький уряд рішився поставити бувшого диктатора Пангалоса перед державний трибунал.

Король Фердинанд здоров.

Букарешт, 23. грудня 1926.

Оголошено такий комунікат: Организм короля поборов наслідки операції щасливо. Король уже від кількох днів встає. Загальний стан його здоровля вдоволяючий.

Замах, чи випадок!

Софія, 23. грудня 1926.

Болгарська Агенція повідомляє, що наслідком вибуху ґазів поважно ушкоджений будинок центр. залізничого двірця. Заст. начальника стації і кількох функціонарів тяжко ранені. Шкоди значні. Досі не стверджено, чи тут мав місце замах, чи був це тільки звичайний випадок.

Політичне вбивство в Індіях.

Льондон, 23. грудня 1926.

Із Дельф повідомляють: Славного провідника Свамі Шра Дананада вбили Магометане. Купці позачинювали крамниці, бо бояться заворушень, які може викликати те вбивство. Поліція поробила заходи для збереження спокою.

Останнє переслухання Шварцбарта.

Париж, 23. грудня 1926.

Відбулося тут останнє перед розправою переслухання Самуїла Шварцбарта. Шварцбарт представив ще раз слідчому судді своє життя і подрібно змалював образ його в останніх роках. Всі його зізнання запротоколовано. В часі переслухування був присутній також Шварцбартів оборонець.

Після вбивства робітників у Дзвинячі.

Станиславів, 23. грудня 1926.

Страйк у копальні воску „Озокерит" у Дзвинячі триває вже четвертий тиждень. Робітники жадали лише 20 процент підвишки, себто, щоби денно діставали 2 зол. 40 сот. (досі 2 зол.). Неправдою є, начеб домагалися 100-процентової підвишки, хоч і це не було би за богато за цілоденну працю під землею. Дирекція копальні не хотіла чути про підвишку, спровадила робітників з Борислава і тим посередно причинилася до проливу крови. Убиті були слідуючі робітники: Василь Дробота, Василь Диждурак і Семен Карабаланович; тяжко ранені: Іван Гладан, Степан Насічний, Василь Стефанишин, Петро Ватаманюк, Дмитро Фелик і ще кількох.

Важний розпорядок.

Статути українських товариств будуть леґалізовані.

Варшава, 23. грудня 1926.

„Глос Правди" довідується, що міністерство внутрішніх справ звернулося до львівського воєвідства з розпорядком у такій справі:

Досі воєвідський уряд у Львові робив труднощі, опираючись на законі щодо мови, який передбачує як урядовий термін слово „руський", а не „український".

Міністерство в розпорядку вияснює, що термінольоґія, передбачена законом, обовязує тільки уряди й урядову мову, натомісць не може бути накинена інституціям приватним чи суспільним. З уваги на те міністерство наказує львівському воєвідству, аби реєструвало статути українських товариств без дотеперішніх труднощів, бо назва „український" не противиться в цьому випадку законові щодо мови.

Після влому до Дисконтового Банку.

Варшава, 23. грудня 1926.

В звязи з викриттям підкопу під Дисконтовий Банк приїхало дня 22. грудня до Варшави кількох паризьких і берлінських детективів. Вони мають розглянути докладно весь тунель і означити цілу роботу з точки погляду криміналістики. Спеціяльна технічна комісія ствердила, що тунель той викопано гірничим способом. Виходило би, що в підкопі брали участь фахівці першої якости, не виключена річ, що дипльомовані інженіри й инші спеціялісти.

З судової салі.

Відгомін засудження „почтовців".

Дня 22. грудня ц. р. відбулася в Найвищому Суді у Варшаві розправа Миколи Бігуна і Дмитра Дубаневича, засуджених карним вироком суду присяжних у Львові, з причини зажалення неважности, яке вони внесли проти свого засуду. Предсідником трибуналу був радник Ангерман, референтом радник Льоренц, вотував радник Кшижановський, протоколував аплікант Дудкевич, обвинувачував прокуратор Блонський, обвинуваченого Бігуна заступав д-р Лев Ганкевич, а Дубаневича варшавський адвокат Адамовський. По дуже довгій нараді трибунал затвердив вирок щодо вини, а в справі відклику щодо кари відбудеться ще тайне засідання.

Біржа.

Гроші.

Курс доляра 8·99 при спокійній тенденції. Банк Польський платив за доляри в готівці 8·95, Ню Йорк 8·98, Франк французький 0·35·80, ліра італійська 0·39·80, шілінг австрійський 126·75, німецькі марки 213·75.

Збіжжа.

Пшениця двір. 5 ·25—52·25, пшениця кр. селянська 48·75—49·75, жито галицьке 37·00—37·50, ячмінь галицький броварний 32·00—34·00, ячмінь галицький до перемелювання 29·75—30·75, ячмінь пастівний 27·00—27·50, овес галицький 28·75—29·75, кукурудза румунська 32·50—33·50, барабоня промислова 6·00—6·25, фасоля біла 41·00—44·00, фасоля колірова 32·00—34·00, фасоля краса 41·00—44·00, горох пів-Вікторія 65·00—75·00, горох полевий 45·00—47·50, бобик 33·00—34·00, вика 33·00—35·00, сіно прасоване 7·00—8·00, солома прасована 4·75—5·00, гречка 32·50—33·00, льон 65·50—67·50, ріпак 60·00—50·00, отруби житні 22·00—22·25, крупи гречані 64·00—66·00, крупи ячмінні 49·00—50·00, пеньак 48·00—49·00, конюшина червона 345·00—360·00, мак сивий 175·00—185·00, яйця свіжі 1·90, яйця ужовані добрі (за штуку) 1·80 зол.

Угодовий наступ.

Львів, 23. грудня 1926.

Від довшого часу розвивається однозгідний угодовий наступ українсько-москвофільської й польської преси, наступ, що після недавнього Народнього Зїзду перемінився просто в шал. З кожної сторінки українсько-москвофільської преси (чи це буде „Рада", чи „Воля Народа", чи „Наше Життя", чи „Світло") в-одно лунають голоси: УНДО йде до угоди, УНДО підготовляє угоду, УНДО робить угоду! Подібні голоси — тільки з иншої вихідної точки — вихром проносяться і в польській пресі. Цей спільний фронт і однозгідний хор голосів проречисто говорить про те, що „der Wunsch ist der Vater des Gedanken".

І справді, в українсько-москвофільських колах є загальне бажання угоди, угоди якої-будь, за щобудь. З того бажання згаданих чинників одночасно пробивається найогиднішого покрою спекуляція. Бажаючи угоди і вважаючи її панацеєю для себе, ті чинники намагаються накинути її комусь иншому, а саме Українському Національно-Демократичному Обєднанню.

Яка в тому мета? Який інтерес мають в тому українсько-москвофільські чинники, — ті самі, що величають себе революціонерами, завзятими принціпіялістами, крайними противниками всяких автономій і т. и.? Як відомо, Москва віддавна змагає до порозуміння з Польщею, щонайменше до порозуміння на якийсь довший протяг часу. СРСР, за всяку ціну потребує мира, спокою на своїй західній границі задля стабілізації свого внутрішнього життя, задля його розбудови. Тому то час до часу зринають проєкти в справі пакту про неаґресію, тому то товчуться раз-по-раз переговори про торговельний договір між СРСР. і Польщею. Одначе як довго українські маси під Польщею під проводом і кермою Обєднання ставляться неґативно до „своїх" державців, ця політика совітсько-польського, хоч би переходового порозуміння виказує глибокі борозди і згущені плями. Таж комуністи виступають оборонцями всіх пригноблених, таж СРСР мусить рахуватися з настроями на Рад. Україні, таж українська проблема — на основі таки комуністичної проклямації — є найважнішою проблемою осередньої Европи. Заключити якийнебудь совітсько-польський пакт перед такою чи иншою капітуляцією західної вітки українського народу — значить: зрезиґнувати зі здобуття симпатій в широких масах українського народу — значить: зрезиґнувати з здобуття симпатій в широких масах українського народу. Постава тих мас у значній мірі рішає про такий чи инший уклад відносин між СРСР і Польщею, як вона рішала нераз на протязі історичної минувшини. К. П. З. У. давно заключила угоду з польськими комуністами, признала своїм пануючим центром Варшаву, стала складовою частиною єдиної й неділимої комуністичної партії Польщі. Колиб по тій лінії пішли українські національні чинники, то тоді мета булаб осягнена, Москва моглаб успішно виносити підчиненому собі Харкову, що з одного боку інтереси С. Р. С. Р. вимагають порозуміння з Польщею, а з другого та акція всеньо розвязує руки радянські

†

Д-р Іван Стефанович

лікар

помер дня 23/XII 1926 в 39 році життя. Похорон відбудеться в суботу дня 25. грудня о год. 2. попол. з передпохоронного заведення при вул. Кохановського 94 на Личаківське кладовище.

На сей сумний обряд запрошує всіх знайомих

1194 Осмучалена Родина.

23. жовтня 1925. Від 1. листопада 1925 співпрацює „Народна Торговля" з Центросоюзом у ділянці торговельній, кредитовій і організаційній. З рамени Центросоюзу заосмотрює „Народна Торговля" в споживчі товари 23 Повітові Союзи, згглядно Повітові Роздільні, які обєднують 1038 кооператив з около 140.000 членами. Удія є ім одночасно товарових кредитів у місячній пересічі около 300.000 зол. Організаційний відділ є спільний. Консолідаційна умова в нічім не вкорочує правно особовости „Народної Торговлі" і Центросоюзу і не пересуджує справи розвитку господарсько-споживчої кооперації, обєднаної в Центросоюзі. Виникнула вона як зріла потреба розбудови нашого кооперативного організму, для якої конечним було працювати координовано красвим центрадям, богатим досвідом і матеріяльними засобами, щоби оськтак спільною працею зміцнювати й удосконалювати молодий, розмашний, одначе не вповні матеріяльно угрунтований організм господарсько-споживчої кооперації. (Далі буде).

„Незалежна Ґрупа".

„Свобода", офіціяльний орган УНДО, приносить таку

ЗАЯВУ:

В останніх часах зайшли події, які приневолюють нас, бувших членів незалежної групи української народньо-трудової партії, публично заявити слідуюче:

Пятиженевик „Рада", ведучи від Народнього Зїзду боротьбу з проводом У. Н. Д. О. стало підчеркує, що вона репрезентує „незалежну групу", яка істнувала в трудовій партії до створення У. Н. Д. О. Під фірмою давної незалежної групи „Рада" кидає на теперішній провід Обєднання інсинуації, вмовляючи в громадянство, що провід Обєднання зійшов із тих засад, що їх носієм була між иншими й незалежна група.

Щоби баламутство не ширилось, ми, колишні члени „Незалежної Групи", а тепер члени Обєднання і його Центрального Комітету, заявляємо, що:

1) колишня „Незалежна Ґрупа" трудової партії більше не істнує з хвилею повстання Обєднання, яке закріпило у своїй програмі спільну незалежницьку платформу всех груп, що створили Обєднання.

2) з теперішньою так званою „Незалежною Ґрупою" та її органом „Рада" ми не маємо нічого спільного та уважаємо, що діяльність двох чи трьох членів бувшої „Незалежної Групи", що гуртуються біля „Ради", є з становища національних інтересів крайне шкідливою.

Отсе вияснення вважали ми вказаним подати до загального відома, тому що „Рада" починає вести боротьбу з Обєднанням негідними середниками, нарушує безпідставно авторитет проводу Обєднання і поширює неправдиві вісти. На це ми ніяк не можемо згодитися і не хочемо, щоби вважано нас за спільників цеї роботи.

Львів, дня 21. грудня 1926.

Д-р Степан Біляк, Д-р Володимир Загайкевич, о. Леонтій Куницький, Іван Ліщинський, д-р Олександер Марітчак, Михайло Струтинський, Олекса Чеканський.

Памятаймо: Рідна Школа — це народня фортеця, це певний захист в добі лихоліття!

НОВИНКИ.

— **Ucrainica.** В останньому зшиткові Рорбахового журналу „Дер Національ Гедание" помістив В. Кучабський довшу статтю п. з. „Die ukrainisch-russische Spannung in der Ukraine". — Грудневий зшиток журналу „Deutsche Arbeit" приносить статтю тогож автора п. з. „Ukrainische aussenpolitische Orientierungen". — „Danziger Rundschau" помістила за останній час знов богато статтей про Україну, між иншим про переслідування наших гімнастичних товариств (ч. 204 з 11. IX), про протиукраїнську політику на Підкарпаттю (ч. 212 з 21. IX), про українську політику в справі меншостей (ч. 214 з 23. IX), про українську заморську еміграцію (ч. 214 з 23. IX), про шкільну політику в Польщі (ч. 227 з 8. X), про антисемітизм у радянському союзі (ч. 235 з 17. X).

— **Світова хроніка.** У Швеції помер один з провідників світового телефонічного промислу, Еріксон, у 80 р. життя. — Помер самовбивчою смертю проф. університету в Будапешті д-р Г. Бенедікт, визначний лікар. Причину вчинку пояснює в листі: нервовою недугою. — Французька Академія Наук признала щорічну нагороду за найкращу працю у царині математики проф. харківського університету С. Бернштайнові. — По останнім статистичним даним у Палестині виходить 60 часописів, з чого 50 гебрайських, 3 жидівських і 7 у ріжних европейських мовах. Просимо порівняти це з нашим станом! — Париська поліція віднайшла недавно вкрадений славний рожевий діямант із історичного замку Шантії. — Місто Клягенфурт дістало від громади Відня позичку 15 міліярдів корон на будову домів. Клягенфурт це не Львів! — У Ростові над Доном арештували якогось візника, Валлаху, який має на совісти тільки 41 злочинів разом з грабіжю. — У Ню-Йорку почнуть з весною працю над будовою величезного моста понад головною вулицею „11 Евеню"; він матиме 7 метрів висоти, 29 м. ширини і 6 км. довжини; по ньому переїде що години 1000 авт. Дорога буде з металю, а дах, на випадок дощів з цементу. — Молодого японського князя Гігашікані, який студіює в Парижі, повідомили, щоби негайно вертався до Токіо, з огляду на комплікації щодо обсадження престолу. — Балетниці варшавської опери страйкують, тому, що дирекція не дала їм святочного додатку рівного з артистами опери.

Спроба моральної сили нашого жіноцтва.

Кружок Рідної Школи УПТ. ім. Ганни Барвінок у Львові, уладжуючи перший раз цього року передсвяточну ярмарку на дівочі школи УПТ, переводить отсим рівночасно спробу міри жертволюбности і патріотичної тямучости нашого жіноцтва. Наше жіноцтво є виставлене отсим немов на огняну спробу, але ми не маємо ні трохи сумніву, що воно цю спробу славно витримає. Досі було все переконання, що майже всі жертви на Рідну Школу плинуть від мужчин, але ми, жінки, покажім, що в філянтропійних і патріотичних подвигах ми цілком не є гірші від мужчин.

На наші заклики вже відізвалась значна частина нашого жіноцтва, обіцюючи жертви то в натураліях, то в грошах і от росте в нас надія, що наші дівочі школи дістануть від жінок богату „коляду". Запитують нас, чи крім дробу або дичини можна посилати такі річи, як сушені овочі, мак, мід, солонину, тощо. І овшім. Про все просимо, бо все в великому місті дасться збути на передсвяточній ярмарці, що тільки потрібне для господині на свята.

Надіємося, що кожда наша жінка знайде щонебудь у своїму господарстві на ту чисто жіночу „коляду" для дівочих шкіл і не пожалує труду опаковання і висилання на почту. Бо се хіба було би непростимим гріхом супроти народньої справи, вимовлятись, що мовляв я би дала щось, але якби хтось сюди приїхав збирати, а я не потребувала пакувати і на почту надавати. У таке „люте время", яке наші школи сьогодні переживають, нашим жінкам не вільно заслонюватись таким дрібним клопотом, такою марною невигодою! Не про вигоди нам тепер думати, як воєнна сурма кличе до бою!

Також ніодна не повинна казати: „Як я одна не пішлю, то без мого дарунку там обійдеться. Пішлють инші!" Бо не тільки кожда повинна післати, але ще й иншим пригадати, заохотити, загріти. Зичливий натяк, заохота, гутірка на сю тему приспорить нам богато жертв в натураліях і грошах, а байдужність і недовіря в успіх підтинає справу в самому корені.

Дарунки й гроші просимо присилати на адресу п. Мирослави Морозової у Львові, вул. Длугоша ч. 25.

Е. Макарушкова — голова Кружка. *М. Кравців* — секретарка.

ОПОВІСТКИ.

„Український Національний Хор" під управою Дмитра Котка:

Неділя 26.XII. Рожнітів.
Понеділок 27.XII. Рипне.
Вівторок 28.XII. Рипне.
Середа 29.XII. Перегінсько.
Четвер 30.XII. Перегінсько.
Пятниця 31.XII. Небилів. 528 1—?

Комунікат. Отсим подаємо до відома, що Загальні Збори Кружка „Рідної Школи" ім. Б. Грінченка у Львові ухвалою з дня 26. вересня ц. р. виключили з членів Кружка слідуючі особи: Осипа Мальця, Микиту Химеча. Це рішення Загального Збору Кружка затвердила Головна Управа „Рідної Школи". При тім повідомляємо, що твердження вище згаданих осіб, будьто би проф. Микола Бабин ділав на шкоду нашого Кружка не є згідні з правдою; правдою є, що проф. Микола Бабин від 5 літ працює серед громадянства городецької дільниці і тішиться повним довірям тогож громадянства так, що кожні Загальні Збори всіх культурно-освітних Товариств городецької дільниці вибирають його на свого провідника. — СТАРШИНА КРУЖКА. 1190 1-1

Вечір артистичних танків і хореографії арт. М. Гонтара у виконанні діточого балету відбудеться заходом Т-ва „Сокіл-Батько" у неділю 26. грудня ц. р. в салі „Уль", вул. Оссолінських 8. — Програма: 1. В. Присовський — Сон. 2. М. Леонтович — Щедрик. 3. М. Тележинський: Дзвони. 4. К. Фінк — Танець тіней. 5. Б. Лепкий — Журавлі. Народні танки: а) Чумак — Гамалія — Козачок — Гопачок — Чумачок — Коломийка. Костюми по ескізам арт.-маляра Ол. Новаківського. 2-2

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

КУПУЙТЕ КАЛЕНДАР-ЕНЦИКЛЬОПЕДІЮ „ТОВАРИШ" на 1927 рік. Ціна 2·50 зол. Замовлення посилати: Кооператива „Друкар", Львів, Руська 3. 13—?

ІДЕАЛЬНА ПАСТА до зубів **КРЕМ ПЕРЛОВИЙ** Ігнатович Львів. 956 27-?

1 зол. 70 сот. коштує один ніж з хінського срібла у Мандля Коперника 14. 681 в) Проти кіна „Коперник". 16—?

ПЯНІНО Rösler-a чорне! Фортепяни Bösendorfer-a, Hölzl et Heitzmann, Fritz-a оказійно — Каім і Син, Коперника 16, тел. 20—45. 1177 2—4

ЖІНКА, богата, інтелігентна і гарна вийде заміж за інтелігентного Українця середніх літ на становищі. — Зголошення до Адміністрації „Діла" під „Своя". 1181 2—2

ФОРТЕПЯНИ, піяніна, фісгармонії на ріжні ціни, уживані, завсігди на складі продає: Ганак, Панська 21, I. поверх. 1179 2—5

КАЛЕНДАРИКИ „РУСАЛКА" по 30 сот. скрізь до набуття. Замовлення приймає А. Окпиш, Львів, Каденька ч. 4. 1138 4—7

КАНДИДАТ адвокатури, по судовій практиці пошукує заняття від 1. II. 1927. Малиняк, Бережани. 1167 3—3

СВІДОЦТВО зрілости на назвище Григорій Демчишин вислане з Бережан під ч. 1483 дня 24. XI. 1923 р. до ректорату греко-кат. Духовного Семинара у Львові, якого я до тепер не одержав уневажнюю. 1191 1—3

СЕЛЯНЕ! Свої сирівці льну і конопель, вовни та готової пряжі проміняєте найкорисніше в одинокій українській Спілці „ПОЛОТНО" у Львові, вул. Городецька ч. 95, котра оплачує перевіз сирівців залізницею власним коштом. Спілка „Полотно" продає всякого рода мануфактуру також за готівку по незвичайно низьких цінах і полагоджує замовлення відворотною почтою. Пробки на жадання висилає даром. 1189 1—3

УЧИТЕЛЬ бажає навязати переписку з панною в цілі матримоніяльній. Адм. „Діла" „Учитель". 1188 1—1

ОГОЛОШЕННЯ.

За оголошення Редакція не відповідає.

Д-р Фелікс Ган Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка **Львів, Городецька 46.** Телеф. 834 Пересвітлення Рентгеном. 1170 3-35

Бжільний мід чистий, свіжий, цегорічний, з подільських пасік, в бляшанках **брутто 3 кг. зол. 10·80, 5 кг. зол. 15, 10 кг. зол. 28·—** разом з опаковання і почтовою оплатою, висилає за післяплатою **I. Winokur,** Тернопіль, вул. Тарновського 14 Б (Галичина). 1187 1—1

КУХОННЕ НАЧИННЯ в найліпших якостях і фабричних цінах поручає **МАРІЯН КОЛЬЧЮК** Львів, вул. Чарнецького ч. 1. 1075 4—8

МЕБЛІ всякого рода поручає по найнижчих цінах і на догідних условах **МАГАЗИН МЕБЛІВ Штайль і С-ка Львів, Казимирівська ч. 28.** Тел. 33—59. 1092 3—5

ХТО хоче весело перевести свята нехай піде до фірми **Адольф Боденштайн** фабричний склад музичних інструментів **Львів, вулиця Легіонів ч. 37.** тел. ч. 3836. **Найновіші коляди!** **Ціни о 25 прц. нижші як скрізь.** 1183 2—4

Конкурс.

Український Спортовий Союз розписує конкурс на посаду спортового інструктора і організатора. Вимоги: покінчення вищої школи фізичного виховання; вік не вище 25 літ. До подання долучити „curriculum vitae". Платня після умови. — Зголошення слати до 15-го січня 1927 р. на адресу: Український Спортовий Союз, Львів, вул. Руська 18/I. 1192 1—1

Загальні Збори

Видавничої Спілки „Діло"

кооперативи з обмеж. порукою у Львові відбудуться дня 31. грудня 1926 в льокалі редакції „Діла", Львів, Ринок 10, II. пов. о 5-ій годині пополудні. Порядок нарад:

1. Відчитання протоколу з попередніх Загальних Зборів.
2. Звіт з діяльности і рахунковий звіт за 1925/26 р.
3. Звіт Контрольної Комісії.
4. Затвердження білянсу.
5. Внески і запити.

Надзірна Рада.

Львів, 17. грудня 1926. 1-2

ЗАЯВА.

Виділ Читальні Тов. „Просвіта" на городецькій дільниці у Львові і Комітет будови „Рідний Дім" в склад якого входять по 4 делегати з Кружка УПТ. ім. Бориса Грінченка і з Тов. „Сокіл III." подають отсею дорогою до відома однозгідні свої ухвали, а іменно: кілька одиниць, між якими є і виключені з усіх установ на городецькій дільниці знані кириннки, розісдали цими днями до видніших наших громадян летючки проти проф. Миколи Бабина, які являються звичайними нікчемними наклепами на чільну людину, яка жертвує усей свій труд і здоровля для свого народу і веде провід в богатьох наших установах у Львові.

Львів, в грудні 1926.

За Виділ Читальні: Савка Антін вр., за голову; Гербовий Дмитро вр., писар. — За Комітет будови „Рідного Дому": проф. Мартинюкова вр., місто-голова; Чура вр., писар. 1193 1—1

Найелегантніші і найтриваліші **СНІГІВЦІ І КАЛЬОШІ** марки **„QUADRAT" RIGA** перед війною славні російські найдосконаліше виконані і в гарних фасонах можна набути знова у всіх більших магазинах взуття

РАДІОТЕХНІЧНІ ЗАВЕДЕННЯ „НАТАВІС" у Варшаві, Лодзі і Кракові. Відділ у Кракові, вул. Старовісльна 17, телефон 4590 поручає **Радіоапарати усіх типів. — Складові части краєві і заграничні. — Катодові лямпи. — Голосники. — Цілковиті інсталяції. - - - - - - - - - - - Ціни низькі!** 1173 2—2

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". З друкарні Видавничої Спілки „Діло", Львів, Ринок ч. 10.

Українці!

Свобідна хвиля у памятний день Народин Бого-Чоловіка, Символу Правди, дає нам змогу в сяєві Вифлеємської Зорі приглянутися Теперішньому й Майбутньому Нації.

В часі, коли сіра етнографічна українська маса стає Нацією свідомою свого Ідеалу, підіймається проти неї та противна сила, яка бажає підтяти народ у самому корені, відбираючи у нього молодь. Щоденними переживання и спостерігаємо жахливу загладу українського шкільництва.

Без рідної школи не збережемо молоді!

Та саме горе не страшне, а страшним був би щойно обяв, якщо не було би кому з ним боротися. З уваги на те кождий Українець мусить виказати як найбільше зусилля, щоби шляхом приватного шкільництва зорганізувати

оборону національної душі.

Для уфундування приватного українського шкільництва мусить український нарід найти засоби.

Нехай-же Свято Народин Великого Вчителя обєднає серця Українців на всіх просторах землі, нехай запалить їх горячою любовю і прихильністю

для української дитини.

Вірні традиції і всенародній постанові, допоможіть в часі Великого Празника загальною, однодушною піддержкою „Рідної Школи", невязаною ніякими місцевими оглядами, до розбудови рідного шкільництва на власній землі.

„Рідна Школа" дасть українській молоді знання, як дійти до тої мети, якої ми ще в цю хвилю не осягнули.

ЗА ГОЛОВНУ УПРАВУ „РІДНОЇ ШКОЛИ":

О. Терлецький вр., голова. В. Целевич вр., секретар.

тової війни відкололися від матірнього пня Злучені Держави Північної Америки так як після світових наполеонських воєн розвіявся англійський сон про панування в Південній Америці на місце Еспанії, так і тепер, по останній світовій війні, мусіла Англія признати своїм старим домініям місце рівнорядних союзників, що в недпому могтимуть іти в заграничній політиці власними дорогами поза Льондоном.

Англія прийшла по зрілій розвазі до переконання, що єдність британської імперії можна при теперішніх умовах заховати тільки коштом признання далекойдучої самостійности своїх дотеперішніх домінїй.

Австралія, що спершу була звичайним місцем заслання для злочинців і шумовин британської людности й щойно поволі завоювала собі місце „союзної держави" в оямцях британської імперії на зразок Баварії у відношенні до Берліна, стала тепер самостійним королівством, що вестиме свою окрему політику супроти жовтого світу Східної Азії, і то в ближчому контакті зі Злученими Державами Північної Америки й Канадою, ніж з Льондоном.

Поволі, але чимраз більше пересувається господарчий і фінансовий центр колишньої матерньої британської імперії з европейського Льондону до північно-американського Ню-Йорку, куди звертають очі не тільки Канада, але також Австралія й Південна Африка. Льондон сходить з кождою хвилею на другий плян і навіть постанови останньої конференції, хоч як вони далекосяжні, не зможуть втримати складових частин британської імперії перед непереможним впливом Ню-Йорку й Вашингтону.

А покищо Велика Британія з своїми „союзниками" й кольоніями все ще найбільша зпоміж сучасних світових держав. В довголітніх змаганнях з Францією за континент і кольоніяльні посілости вона запевнила собі найбільше найбогатших кольоній й стала найповажнішою кольоніяльною державою, поборовши еспанську й нідерляндську конкуренцію й запевнивши собі культурну й язикову спільність з Північною Америкою. Велика Британія зуміла досі використати якслід своє географічне положення, а зокрема легкість комунікаційних краєвих і морських сполучень, та розбудувати високо й широко власну індустрію та торговлю, скріплюючи рівночасно національне почування й світову справність своїх горожан.

Сучасна Британія все ще займає перше місце в світі щодо простору й числа людности. Зпоміж союзних держав Британії найбільший простір має Канада з 10 міліонами кв. клм., друге місце займає Австралія з Новою Зеляндією й Островами, обіймаючи 7 і пів міліонів кв. клм., а вкінці йдуть Індії з південно-азійськими кольоніями, що займають 5 міліонів кв. клм., і Південна Африка з 4 міліонами кв. клм. Найбільше число людности мають Індії, приблизно 320 міліонів; Канада й Півд. Африка залюднюють по 9—10 міліонів людей, а несповна 8 міліонів живе в Австралії і на островах.

Головна сила британського богацтва лежить в Індіях, де Англійці зуміли зручно використати всі географічні й культурні супротивности й задержати досі панування, не зважаючи на сильні самостійницькі змагання. Одначе останні часи принесли й тут сильне загострення, підсичуване стало московськими агентами, що пропагують самовизначення азійських народів і скинення европейського, зокремаж англійського капіталізму й імперіялізму. Большевицька Москва, перенявши старі царські традиції, старається виперти Англію з Азії й закріпити свої впливи, особливо в Туреччині й Персії, створивши до спілки з ними „Зєдинені Держави Азії" під проводом Москви.

Англія розуміє віддавна велике значіння Індій й тому всіма силами змагає до забезпечення морських доріг до Індійського Океану й окупування всього терену від Капу до Каіро й від Суезу до Сінгапуру. Захоплення Мезопотамії і німецьких кольоній в Африці та збільшення впливів у Персії треба вважати новими етапами Англії на дорозі забезпечення індійських шляхів, одначе й тут не можна забувати на пробудження самостійницьких змагань в Єгипті й на скріплення самостійної політичної ролі Південної Африки, що на останній британській конференції належала до найгостріших речників перетворення британської імперії в союз самостійних держав. Тим самим більшого значіння набирає теж суперництво Франції, що після війни всадовилася в Сирії й здобула собі важну флянкуючу позицію по дорозі до Суезу.

Сильно підупали англійські впливи на далекому Сході в Австралії і в Новій Зеляндії, що ґравітують більше в сторону других британських і бувших англійських великоокеанських держав, звязані з ними відпором проти жовтої небезпеки й економічними інтересами. Зєдинені Держави північної Америки, Канади Австралія й Нова Зеляндія з иншими меншими островами витворюють над Великим Океаном новий політичний і економічний центр, що з кожним днем віддалюється від Льондону, а зате скріплюється ріжними спільними нитками.

Великобританська імперія стоїть отже на переломі своїх політичних шляхів. Все ще найбільша й найбогатша держава в світі, опановуюча всі моря й континенти та всі сирівці й засоби поживи й охоплююча своєю світовою мовою сотки міліонів світової людности, вона виявляє вже тепер сліди розлому на поодинокі важніші політичні й економічні центри над Атлянтійським Індійським і Великим Океаном, що відбігають усе більше від головного центру й відокремлюються окремими й далекосяжними сферами інтересів. Старі домінії заняті вже здебільшого своїми власними інтересами, що дуже часто не годяться з становищем матернього краю, а й міліони чужоплемінних народів думають уже рішучо про скинення англійської опіки.

Англія у власних інтересах, для вдержання попередньої суприматії, поступається чим раз більше із свого домінуючого становища, даючи одинокий приклад в історії добровільного ослаблювання своєї централізуючої власти. **З. К.**

На економічному фронті.

„Народна Торговля", найстарша українська кооператива і сучасне її становище та праця на кооперативнім полі.

Заснована в добі первопочинів суспільно-економічного руху галицької України, вступила „Народна Торговля" дня 8. грудня 1926 р. в 44-тий рік безперервної своєї праці, організаційної і технічно-торговельної. Метою основників „Народної Торговлі" було перевести організацію українського споживача в рідних кооперативних установах, серед яких „Народна Торговля" мала заняти місце організаційного і товарового осередку. Нерозуміння ваги кооперативної організації серед галицької суспільности — не вважаючи на спроби і змагання „Народної Торговлі" — довгі роки не довело до створення кооперативної підбудови. Пропагатори кооперативних ідей Василь Нагірний і Апольон Ничай, рахуючись з твердою дійсністю, мусіли вдоволитися патронуванням сільським некооперативним крамницям, розбудовуючи одночасно сіть власних складів „Народної Торговлі" в краю.

Основний перелім наступив по 1904 році. Завдяки спопуляризуванню ідеї кооперації працею кредитових кооператив, організатори споживчої кооперації Микола Заячківський і Іван Петрушевич не сіяли вже зерна рочдельських ідей на яловий ґрунт. Край не є байдужий до організування споживчих кооператив. Повстає дійсна кооперативна підбудова „Народної Торговлі" — рочдельські спілки, для яких обєднання „Народна Торговля" в 1908 р. перемінюється в Краєвий Союз Торговельний. У довоєннім числі кооператив рочдельські спілки займають 1/5 загального числа. Є їх поверх сотня. Праця в рочдельських спілках є ідейна і солідна. Вони розвиваються щораз краще і удержують тісний звязок з „Народною Торговлею". Числом, якістю і життєздатністю побила українська споживча кооперація споживчу кооперацію сусідів. Сусідські споживчі кооперативи у високім відсотку були нежиттєздатні і через половину зліквідувалися.

Війна розторощила розвинену вже мережу споживчих кооператив, зорганізованих „Народною Торговлею". Зі 102-х рочдельських спілок з року 1913 встоялося всього 3 спілки, які удержували і по війні звязок з „Народною Торговлею". Сама „Народна Торговля" потерпіла в наслідок війни поважні втрати і шкоди. В самих тільки товарах зареквірованих або заграблених військами шкоди „Народної Торговлі" виносять рівновартість 252.000 — амдолярів. Втрати на валютах з року 1918 до 1920 виносять 2,440.6.0 корон. Воєнні шкоди в спалених домах і ушкодженні сягають висоти 57.4 0 корон. При тому введення маркової валюти вкоротило обороти фонди „Народної Торговлі" і так надірвані на дальших 30 проц. Одначе „Народна Торговля" ані не захиталась, ані не приіпинила своїх організаційних праць. По провірці стану споживчої кооперації в краю „Народна Торговля" вже 11. червня 1920 року приступила до праці над своєю перебудовою в напрямі споживчого Союзу. Від осени 1920 року брала „Народна Торговля" участь у підготовчій праці над покликанням до життя Краєвого Комітету Організації Кооператив, після основання якого в лютім 1921 була діяльним його членом та причинялась до фінансування „Господарсько-кооперативного часопису", видаваного в році 1921 Краєвим Т-вом Господарським „Сільський Господар". В р. 1922 приняла „Народна Торговля" новий устрій, який до сьогодні є основою її діяльности.

Народна Торговля є краєвим союзом споживчим з мішаним членством правних і фізичних осіб. Серед правних осіб на перше місце поставлені господарсько-споживчі кооперативи згідно з програмою Краєвого Комітету Організації Кооператив. Вплив господарсько-споживчих кооператив на діяльність „Народної Торговлі" забезпечений статутом. Навіть серед мішаного членства господарсько-споживчі кооперативи мають перевагу над фізичними особами у найвищім органі кооперативи — Загальних Зборах. Вони відбуваються як Загальні Збори уповновbooважнених, в яких фізичні особи заступлені уповажненими, а господарсько-споживчі кооперативи кожна про себе своїм відпоручником. Згідно з постановою закону і статуту в сучасний мент 5333 членів „Народної Торговлі" з групи не господарсько-споживчих кооператив мають 78 уповажнених, коли господарсько-споживчі кооперативи в числі 160 мають право обісылати Загальні Збори уповажнених 160-ма своїми відпоручниками. Загальні Збори членів „Народної Торговлі" мають за завдання переводити вибір уповажнених, ухвалювати зміну статуту дотично устрою Загальних Зборів і ухвалювати ординацію виборчу уповажнечих. Загальні Збори членів правильно відбуваються раз на 3 роки, а Загальні Збори уповажнених що року і тим самим господарсько-споживчі кооперативи є дійсними керманичами діяльности „Народної Торговлі". В контрольних органах „Народної Торговлі", в централі і в складах мають перевагу господарсько-споживчі кооперативи супроти фізичних осіб (відношення 2 : 1), в Надзірній Раді мають рівновагу, бо на 12 членів Надз Ради 6 членів вибирають господ.-споживчі кооперативи.

При такім устрою працює „Народна Торговля" через свій центральний магазин і через свої склади, в яких осідку нема Повітових Союзів Кооператив як гуртівня, а через склади в яких осідку є діяльні Пов. Союзи Кооператив, як детайліст, хіба, що склад має концесію на монопольні товарі, тоді стає він гуртівнею кооператив у ділянці монопольних товарів. Разом із цим „Народна Торговля" веде безпосередньо через своїх урядовців, або посередньо через місцеві Комітети Організації Кооператив, матеріяльно Народною Торговлею піддержувані, організаційну роботу в краю.

Мішане членство було перешкодою в році 1923 у переміні „Народної Торговлі" на осередковий союз Повітових Союзів Кооператив. Він утворився, як відомо з колишньої сільсько-господарської централі „Краєвого Союзу Господарських Спілок" і розпочав свою працю в дні 1-го липня 1924 р. під фірмою „Центросоюз", Союз Кооперативних Союзів. У товариську співпрацю з Центросоюзом вступила „Народна Торговля" з хвилею його зорганізування на підставі умови з 22 червня 1924, сповнюючи остаток свій обовязок супроти кооперативної організації в краю. В році 1925 співпраця, ведена з Центросоюзом в ділянці торговельній, розширилася і поглибилася на підставі консолідаційного договору [illegible]

дипльоматії, бо українські національні чинники самі пішли на угоду з Польщею, „добровільно" закріплюючи рижський трактат, обопільний акт польської і радянської дипльоматії. Одночасно неперебірчива в засобах, випробована, демагогічно-зручна комуністична пропаганда дісталаб в руки просто виміряний агітаційний атут проти Обєднання, проти українського національного табору взагалі. Мовляв, „українська дрібна буржуазія" чи „продажна і безпринціпна інтелігенція" зрадила українські маси, запродала їх за „свої клясові інтереси" польській шляхті, стала „по швам" перед Пілсудським, щоби звернути зброю капіталу проти „робітників і селян" Рад. України.

Отсі „два гриби в борщ" заставляють українсько-москвофільську пресу торочити про вічні угодові намагання українських національних чинників, викликуючи відповідні масові настрої, морально змушуючи деякі менше відпорні на шю хронічну пропаганду одиниці захитатися, усумнитися в щирости виставлюваних Обєднанням тез і голошених ним кличів. Навіть не дойшовши до бажаної ними угоди, вони все таки вічним вмовлюванням мають змогу розкладати український національний табор, штовхаючи одні одиниці на шлях дефетизму, а другі загортаючи в свій інтернаціональний сак.

Здаємо собі справу з того, що серед нашого громадянства найдуться й такі, що вважатимуть отсі наші думки переборщеними, натягненими, парадоксальними. А одначе про це виразно говорять навіть деякі постанови комуністичного Інтернаціоналу. Хто з нас не пригадує собі хуртовини, яка в 1923 р. знялась була з приводу виставлення тодішньою трудовою партією тактичної резолюції про національно-територіяльну автономію. А в першому ряді завзятущих поборників тісї тактичної резолюції всі комуністичні й комунізуючі (політично) елементи. Але з моментом, коли Чічерін розпочав залицяння до Варшави, поширений пленум Вик. Комітету Комун. Інтернаціоналу в Москві несподівано виніс резолюцію про національно-територіяльну автономію (друкована вона в цілости в ч. 6—7 „Нашої Правди", офіційного органу КПЗУ за червень-липень 1926). І хоч та резолюція закрита густою сіткою фразеольогічних застережень, то всеж-таки з неї занадто гостро вилазить шило з мішка.

Очевидно гасло національно-територіяльної автономії — це не комуністичне гасло. Одначе не виставляючи його,

„ми не повинні ставати на позицію самого тільки негування цього гасла, незалежно від конкретних умов. В тих країнах і в тих випадках, коли рух за національно-територіяльну автономію заходлює не самі верхи національної інтелігенції, що підмінює боротьбу за національне визволення на боротьбу за „національні" вивіски й за добрі посади, а має дійсно широкий масовий характер, де боротьба за національно-територіяльну автономію може розвязати революційний рух, поперхуючи боротьбу за цілковите здійснення самовизначення аж до відокремлення, — в таких випадках наші партії можуть піддержувати цей автономістичний рух, що йде під знаком боротьби за національно-територіяльну автономію, викриваючи рівном з тим його половинчастість, його недостатність, і вважаючи національно-територіяльну автономію тільки етапом по дорозі до цілковитого визволення національностей".

Цікаво, що цеї резолюції не подала досі ні одна „марксистська" чи „радянофільська" газета. Вона надрукована тільки в нелегальному органі і призначена для керманичів цеї штудерної акції по лінії радянської дипльоматії, а не для широких громадських кол, які могли би зорієнтуватися в перфідности цеї гнучкої, а одночасно їжакуватої тактики. „Популярні" виконавці московських приказів мають за завдання — відповідно до обставин — розводнювати цю резолюцію та кричати на всі лади про „угодовість УНД-а".

Про угодовий наступ польської преси зайвим було би тепер говорити — з огляду на те, що ми занадто добре знаємо наївні і заразом грубі й провокаційні методи польської тактики і політики.

Під кінець годиться ще зазначити одно: Українсько москвофільські органи говорять про „угодовість УНД-а" як про довершений факт. От нпр. „сель. робівське" холмське „Наше Життя" (з 19. ц. м. ч. 5) в статті „З життя зах.-українського студентства" пише на самому початку:

„УНДО перейшло на угоду, а вслід за своїми батьками подалися туди й українсько націоналістичні студенти..."

„УНДО перейшло на угоду" — так говорять люде „без пуття, без чести і поваги" — як казав Куліш, такі нісенітниці торочать вони вже й так здезорієнтованим масам. Але — треба то признати! — і між тими, що „za panią matką" перейшли на бездумну, безчесну і безвідповідальну демагогію, трапилась одиниця, яка дорожить почуттям чести. Найвизначніший і без сумніву найбільш вироблений та найінтелігентніший „сель-робівець" пос. Павло Васильчук заявив між иншим представникові ТАРС-у (Тел. Агенція Рад. Союзу):

„Жадна серіозна українська організація не йде на погодження з урядом Пілсудського. На моє глибоке внутрішнє переконання УНДО також не йде на погодження з урядом Пілсудського, дарма що до складу УНДО входить група, що принціпіяльно стоїть на погляді польсько-українського погодження".

Очевидно, ця заява пос. Васильчука зі зрозумілих причин також обставлена відповідними „прикрасами". І без цеї заяви всім ясне є простолінійне політичне становище Обєднання, одначе це ствердження (хоч і з непотрібними додатковими „декораціями") посередньо бє по неперебірчивих методах наших політичних москвофілів.

Угодовий наступ українських москвофілів приняв ще більший обєм після того, як завелися в своїх амбіціонерських і спекулятивних надіях деякі самозванчі „спасителі" українського народу. Обовязком українського громадянства дати належну оцінку цим демагогічним методам ріжношерстої мафії.

На світовій шахівниці.

Нові шляхи британської імперії.

(Від власного кореспондента.)

Берлін, 22. грудня 1926.

Остання британська державна конференція, що закінчилася перед кількома тижнями у Льондоні, викликала живий відгомін у політичній світовій літературі й зазначилася цілою низкою итересних статтей і розвідок. Із одною з таких статтей, оголошеною д-ром Артуром Діксом в останньому зшиткові мінхенського місячника „Weltpolitik und Weltwirtschaft", хочу й познайомити читачів нашого органу.

Велика британська державна конференція має незвичайно велике світове значіння й закінчилася підписанням протоколу, що відкриває новий маркантний розділ в історії британської імперії.

Колишні англійські кольонії, що вже від деякого часу чимраз більше висувалися зпід батьківської опіки Англії й під фірмою домінії підносилися до ролі рівнорядних посестер, перестали тепер, після льондонської конференції, бути підчиненими кольоніями й стали незалежними державами. Англія з одного боку, а Канада, зєдинені держави південної Африки, Австралія й Нова Зеляндія з другого боку стоять тепер на одній лінії союзників, звязані персональною унією кожночасного короля віндсорської династії.

В самій річи листопадова британська державна конференція була останньою конференцією домініяльних представників: у дальших конференціях братимуть уже участь посли поодиноких союзних держав британської імперії.

На будуче всі ці союзні держави матимуть власні посольства з поширеними правами, як це вже зробила була безпосередньо перед конференцією Канада, призначаючи свого власного посла у Вашингтоні. Британська світова імперія складатиметься відтепер з низки республик з королем на чолі, з індійського цісарства і з англійських кольоній в старім стилю, обмежених здебільшого до середньої Африки.

Як колись після семилітньої сві-

ГОРДІЙ БРАСЮК. 7)

БЕЗПУТНІ.

Сучасна фільма.

(Продовження).

Павлушка випросив у товариша „бичка" й, пихкаючи, плював на перехожих.

Так цілий день провештались, підглядаючи то в вікна, то в двері.

А ввечері, як перекупка розсипала яблука, Павлушка схопив одне й подавсь навтікача.

Коли-ж Володька наздогнав, він дав і йому раз укусити.

Після того пішли спати на „свалку". Володька дивувався з себе: чого він вештається за оцією машкарою?

Так само вночі, як гарчали на „свалці", — Володька прокинувся в курені: чого він тут?

Було моторошно, однак не насмілювавсь пригорнутись до Павлушки.

—о—

Недоля обсіла Володьку й Павлушку надовго, хоч до цього часу кожний з них жив одмінним життям. Павлушка ніколи не знав свого батька, а мати, відколи памятає, жебрала з ним. Після-ж того, як мати вмерла по дорозі до села, Павлушка сам собі пан ось другий рік. Зиму пережив у кватирі сліпого, а потепліло, — перейшов на власну. Не любив Павлушка бути в компанії, бо й не любив ділитись здобутками. Володьку-ж терпів — він був йому слухняний і не заваджав. Володька-ж держався за Павлушку, бо вважав його за свого оборонця.

Блукаючи з Павлушкою, за його прикладом можна було прохарчуватись. Володька навчився ходити жебрати у доми на затильні двері, просив на вулиці. Цінував Володька й гостинність товаришову. В курені все-ж було краще, ніж на дворі. Вони наносили туди соломи й ганчірок і всякої зброї. Лежали тут списи з штахетів залізних, іржаві ножі й посуд, — хоч тільки раз мали з нього їсти.

Одного ранку Павлушка визирнув з нори й зарепетував:

— Ей, Володька, бери ножі... до роботи!

На „свалці" жінки різали свиню, що хтось викинув.

Хлопці тоді нашкварили чимало сала й довгий час мали що їсти. Після того вже ні разу не траплялось такої поживи.

Минало літо, а Володьці здавалось, що він ні разу не був ситий.

До голоду приєднувався осінній холод. Почали часто йти дощі. Курінь протікав. Обидва товариші підіймалися серед ночі, цокочучи зубами.

Ще Павлушкові було нічого, — Володька йому заздрив, — той мав на собі хоч клапті ватної одежі, а Володька був в одній сорочці. Він закладав у пазуху й за спину всякі ганчірки, — те все мало допомагало.

Одна така мачуха-ніч здавалося, заповзялась остаточно зігнати з світа безпритульних. Чорний вітер люто розкидав покрівлю куреня, загони хмар отаборились і хлинули потопом на „свалку".

Як ті миші з залятої нори, Павлушка з Володькою тікали під зливою до міста.

— Падлец я буду, як не вкраду та не піду в тюрму! — комусь погрожував кулаками Павлушка. В його голосі була така рішучість, що Володька вже виразно бачив себе одиноким.

Потай заплакав.

В місті полягали біля ліхтаря на сухому ганку.

Володька до ранку дихав у мокру пазуху, щоб зігрітись.

— Ну, слина! — грізно заявив Павлушка, — ти мусиш мені „стибрить барахла".

— Де я візьму? — винувато озвавсь Володька.

— Де?! — перекривив Павлушка. — ех ти, чортів мотуз... Марш за мною!

Володька радий і в полумя, аби з Павлушкою.

Ишли вулицями, проулками, заулками.

Павлушка зупинивсь перед двором, в якому стояла облущена хатина.

Пройшли в двері, озираючись на дівчинку, що пасла в садку козу.

В напівтемному помешканні зарипів старечий голос:

— Шанька!... Чого лазиш... Кожу гляди...

— Хапай! — штовхнув Павлушка.

І майже одночасно з тим, як Володька схопив жмут манаття, Павлушка схопив за горло „бабу-ягу".

— Гвалт! Грабують!...

Але у дверях Володьку наздоганяло вже лише невиразне „га, га"...

Раптом від саду:

— Ой, злодій, злодій!...

Володька що-духу пустивсь до рогу провулка.

Вмить перед ним розмахнулась велетенська постать.

І не стямившись, Володька з розгону гаркнувсь головою об брук.

—о—

Володька одлежав деякий час у лікарні.

Звідти привели в дитячий будинок.

Його оточила дітвора.

Раптом з гущі:

— Здоров, брат!

— Митька?! Здрастуй!...

(Продовження буде).